

Nr 20.

Av herrar **Johansson, Johan**, och **Svenson, Ernst**, om ned-sättning i arrendeavgiften för kronoegendomen Götala i Skaraborgs län m. m.

Kronoegendomen 1 $\frac{1}{32}$ mantal Götala nr 1 och 2 i Skaraborgs län, belägen c:a 3 km. från Skara stad, uppskattades i vederbörlig ordning för ny utarrendering under perioden 1917—1937 den 29 oktober 1915, varvid arrendeavgiften föreslogs till 3,375 kronor. Vid auktion å arrendet, som hölls under år 1916, steg detsamma, beroende på dåvarande uppåtgående konjunkturer, till 5,475 kronor, vartill senare kommit ett tillägg för ränta å under arrendeperioden insynade byggnader, varför arrendevälden nu utgör 5,500 kronor. Egendomen, som enligt lantmäteriuppgifter, inklusive torp, innefattar 118,06 hektar åker och 43,79 hektar äng med 12 km:s årlig utsyning av virke, är mycket stenig, varför en del åker med vederbörligt tillstånd på grund av sin dyrbara brukning igenlagts till bete och numera endast c:a 72,5 hektar brukas under plog.

År 1929 övertogs arrendet av förvaltare Carl Löfstedt, sedan en tidigare innehavare ej sett sig i stånd att fortsätta detsamma. Vid denna tidpunkt var mjölkpriset i Skara stad 15 öre per liter, och på detta prisläge gjorde förvaltare Löfstedt sina kalkyler på egendomens bärkraftighet, innan han övertog densamma. Sedan nu mjölkpriset nedgått till 8,2 öre per liter, har egendomens bruttoavkastning beträffande enbart mjölkproduktionen sänkts c:a 6,800 kronor, då där produceras c:a 100,000 liter mjölk årligen till avsalu. Förvaltare Löfstedt har därtill utan bidrag från jordägarens sida, annat än fria täckdikningsrör, nedlagt avsevärda kostnader på egendomens täckdikning, stenröjning och förbättringar å dess åbyggnader, varför hans ekonomiska ställning på grund av den höga arrendeavgiften och de fallande produktpriserna i hög grad försämrats och han nu hotas att lämna egendomen, varå han nedlagt sina besparingar.

Därjämte är egendomen ytterligare betungad av ett fullständigt misslyckat torrlägningsföretag, planlagt av numera framlidne statens lantbruksingenjör Gustaf Sjöberg, där årliga ränte- och amorteringskostnaden belöper sig till kronor 340:18.

Jämlikt gällande bestämmelser om lindring i arrendevillkoren för kronoegendomar har Löfstedt gjort ansökan om sådan lindring, vilken, då avtalet underskrevs år 1916, beräknats efter 1916 års markegångstaxa till 758 kronor. Hade lindringen uträknats efter 1917 års markegångstaxa, hade lindringen utgjort kronor 1,249:40 eller nära 500 kronor mera.

Då den höga arrendeavgiften, som även efter nämnda lindring ligger c:a 50 % över länets medelarrendevärde, hotar att driva den duglige och intresserade arrendatorn från egendomen, vilken han i hög grad förbättrat, och det torde vara med kronans fördel förenligt att å gården behålla denne, få vi, med stöd av vad vi ovan anfört, hemställa,

att riksdagen måtte bevilja nedsättning i arrendeavgiften för kronoegendomen 1 ⁰/₃₂ mantal Götala i Skaraborgs län från och med år 1932 till det uppskattade beloppet 3,375 kronor eller

att, om denna hemställan icke kan beviljas, riksdagen då måtte lämna tillstånd till ny uppskattning av arrendet.

Stockholm den 16 januari 1933.

Joh. Johansson,
Friggeråker.

Ernst Svenson.